

Latina na základce?!

(Zpráva o kroužku latiny na Základní škole Bítovská v Praze 4)

Měl jsem štěstí i smůlu zároveň, že jsem začal na gymnáziu studovat v roce 1971, kdy ještě ve společnosti doznívala některá témata šedesátého osmého roku a jedním z nich byla obnova klasického gymnaziálního vzdělání. Pro nás to tehdy znamenalo jen to, že se s latinou musíme otravovat celé čtyři roky. Šklebili jsme se na to nevídaně a také jsme to paní profesorce Kurkové, která se svými šedivými vlnitými krátce střiženými vlasy a orlím nosem geniálně připomínala profil na staré římské minci, dávali značně najevo. Jenomže pak nám ji za půl roku sebrali, protože se angažovala v Armádě spásy, a dostali jsme staříčkého nahluclého pána z jiného světa, jehož oblafnout nějakým tahákem nebyl žádný problém. Než jsme se konečně dobrali nějakého rozumu, bylo už pozdě na cokoliv. Ve čtvrtém ročníku to ostatně konstatovala i paní profesorka, která k nám přišla hostovat z Pedagogické fakulty a jíž jsme svými znalostmi dokázali hned v první hodině svorně vehnat slzy do očí. Léta plynula a já latinou zcela neposkvrněn jsem stále více litoval své někdejší zpozdilosti a dokola si opakoval větu, kterou někdy v životě řekl každý z nás „kdybych já ...(doplňte dle potřeby)... se tenkrát víc učil“.

Léta učitelské praxe mě vyprofilovala tak, že se dlouhodobě zabývám vyhledáváním nadprůměrně inteligentních žáků, což není složité, neboť většinou stačí sledovat, na koho si kolegyně stěžují, že je drzý. I napadlo mě udělat pro takové děti zájmový kroužek latiny. Přiznám se, že jsem se hodně bál, a proto jsem nejdříve začal s kroužkem francouzštiny, kde jsem si alespoň jazykově jistý v kramflecích. Po roce práce s tímto kroužkem jsem se konečně pustil do latiny jištěn zájmem žákyně Salvetové, které jsem se snažil vsugerovat myšlenku, že s takovým jménem je pro studium latiny předurčena. Bylo mi jasné, že neseženu předepsaných patnáct dětí, abych mohl kroužek otevřít, a tak jsem se stal hned podezřelým, neboť jsem kroužek otevřel zdarma. Ostatně je to dobré i proto, že v rodinách, kde mají dítě zralé pro studium latiny, většinou nadbytkem peněz netrpí. Sehnal jsem si učebnici (koho jiného než) pana Hanse Ørberga a nadšeně se do ní začetl. A mám kroužek lati-

ny na „základce“! Chodí mi tam už třetím rokem v průměru devět žáků a metodou *una lectione doctior* se všichni vzděláváme. Hrajeme „AZ kvíz“, vyrobili jsme si latinskou kanastu, kde se skládají a doplňují věty ze slov, která jsou na kartách, hrajeme „Vaška bez čárky“ upraveného tak, že na sobě děti mají latinská slovíčka, ale chceme-li někoho zavolat, musíme to udělat česky. A čteme a čteme a čteme. Příběhy děti poutají tak, že by nejraději zapomněly na opakování a četly by stále dál. Největší problém mám s tím, že si děti i přes zákaz čtou doma dopředu a každý student je někde jinde. Velikým povzbuzením pro nás bylo setkání s paní Lucií Pultrovou, která si nás našla na školních stránkách a od té doby jsme ve velmi užitečném kontaktu. Dokonce jsme letošní studium završili návštěvou v Ústavu řeckých a latinských studií UK, kde paní docentka naučila mé děti skvělým způsobem hexametru a pentametru. Jen cestou zpět jsem měl v metru trochu strach, protože si děti polohlasně opakovaly Martialovy verše, což vypadalo trochu jako zařikávání uhranuté krávy, a chvílemi jsem měl pocit, že nás někdo ze spolupustujících obviní z čarodějnictví.

Asi své žáky nenaučím číst Ovidia v originále, ale chtěl bych alespoň, aby se, až se někde v životě potkají s latinou, nechovali jako my kdysi na gymnáziu a aby pochopili, že latinu nemusejí brát hned jako jazyk, ale třeba i jako akulturační prostředek. A pokud to nevyjde, chtěl bych, aby si aspoň nemysleli, že se přece „Franta nemusí učit latinu, když stejně na dochtora nepůjde“. No a pokud ani tohle nevyjde, chtěl bych aspoň, aby, až je zase někde potkám a pozdravím je *Salvete amici!*, se nezeptali „pane učiteli, proč nám říkáte Amíci?“ A pokud ani tohle nevyjde, tak nic, no.

Salvete amici!

Miroslav Waidinger (Praha)